

MALIGAMUT NAUNAITKUTAQ

Inuliriyikkut malikhimajangit aittuuhikhait unalu ikajuutikhangit angiqtaugialik piliriakhaanut taimaa kiuvikhalik, kangiqhinnaghuni, ihuaqtumik, tutqirnaqtumik, ilitturnaqturlu nunalingni-kigligutaanut pijumajainnit unalu Inuit Inuuttiarnirnut Pitquhingit.

ILUMUURUTIGIYANGIT

Una maligaq pihimayuq hapkunanga ilumuurutiyauyunit:

1. Tamaita havaangit munariyangitlu naunaitiaqhimayut, havaangalu angmaumayuq takunnaqtuqlu Nunavunmiutanut.
2. Pinahuarutit havaatlu tuniyauyut havakvikmit pipkaitjutiginiaqtaat ilumuurutingit, ilihimayangit, ukpiqtangit, pitquhitigullu aatlatqiingittut Nunavunmiutanut.
3. Una havagviata malikhimajangit uvannat Inuit Qaujimajatuqangit ihumaliugait haffumani Pijitsirniq (kivgautijangit ikajuqhugillu ilagiiktunut unalu/uuminngaluuniit nunalingni), Aajiiqatigiinning (ihumaliuqhugit angiqatigiikhutik uqarvigivlugillu angiqatigiikhutiktauq), unalu Piliriqatigiinning (atauttimut havaqatigiikhutik ilitturnaqtumik).
4. Piliriakhangit ikajuutikhangillu ikajuutigilugit Inuuqatigiitsiarniq (inuuqatigiikhutik aallanut, ilaqatigiiktunit munarivlugillu inungnut) ikajuqhugit inungnut, ilagiiktunut, unalu nunalingnut munarivikhainit tikinnahuarlugit aanniaqtailinirnut, inuuhirigullu unalu nanminivikhangit.
5. Hulijakhangit haffumani havagviat ikajuqhimaniaqtangit inungnut unalu ilagiiktunut, ikajuqhugit nanminivikhangit, havaqatigilugillu kaaktailinahuarlutik unalu aimavikhaittunullu, kigligutilugillu aanniarnaittumik ilagiiqatigiiktunut ikajuutikhangit pittiaruaqtuniglu, tamarmik aimavingnit unalu nunalingnilu.
6. Una havagviata havakhimanahuaqtut qanilrukkut ikajuqatigiiglutik ukunannat Nunavut Tunngavik Timiqutingit, tukiliuqhimajuq iluani Nakataq 32 haffumani *Nunavut Aviktukhimayunik Nunataaknikmun Angiuttauvaktunik*, unalu atauttimuqhugit ukunannat *Aajiiqatigiinning*.

PITQUYAUHIMAYUT

Uvani atuagaq aturnaqhuni maniliurahuangittunut nunalingnit-kigligutilik timiujunut, nunalingni kavamaita, Nunavut Inirninut Ilihariaqpaallirvingit, Aviktuqhimaajumi Ilinniarnirnut Aulattittijit, inungnut, unalu aahiit angiriiqhimaajut timiujunut naliriiqhimaajangit havaangit ikajuqhugit ilihautikhangit ikajuqhimaajangit inuuttiarnaqtumik inuuhingit nutaqqanut unalu ilagiiktunut, uuminngaluuniit aallat hulijakhangit nalruhimajangit ukuninnat hivunikhautikhangit haffumani Inuliriyikkut.

UNNIQTUTIT

Kiinauyanik Ihivriugniq Naunaiyainiq

Una kiinaujanut kiuvingit upalungaijaqhimajuq uvanngat kiinaujaliqijit atiliuqhimajut malikhugu uvanngalluuniit *Iltarijaujunut Kiinaujaliqijit Maligaq* (Nunavut), uvanngaluuniit *Timiqutaujut Iltarijauhijajut Kiinaujaliqijit Maligaq* (Nunavut).

Nunallaani-Ittumik Uuktuut

Maningnut tukhiutijangit nanmirijaujut uvanngat nunamiunut Nunavut nunalingni ikajuutauvaktut.

Nunallaami Kavamat

Nunamiunut kuapuriisan, uuminngaluuniit ilauhimangittut nunamiunut kuapuriisan, nunalingni kavamaita aulattittijangit ilitarijaujuq uvanngat Nunalingni Kavamatkunnilu Pivikhaqautikkut.

Maniit Ikayuutit

Nuutiqtauhimaguq akiliuhiaq piliurhimayuq inukmut Nunavut Kavamatkut pilimaittuq niuvikhautit ikayuutiniklu. Maniit ikayuutit akiliuhiat pilimaittut havaamut iniqtamiknulluuniit ihivriuqtauniaqutut maniit aatlatluuniit maniit piyut pitjutauyukhamik.

Aittuuhiat

Nuutiqniq akiliuhiaq piliurhimayuq inukmut talvani Nunavut kavamatkut pilimaittuq niuvikhautit ikayuutiniklu. Aittuhiaq akiliuhiarutauyut kiinauyanik kiunnaqtunik pitquyauyuq. Kihimi, iniqtiqtamiknik taiguagakhaq aallanikluuniit kiinauyaliqinirmut kiunnaqtunik pitquyauniaqutut.

Inuktuut

Turaarviujut uvunga Inuinnaqtun iluani hanianiluuniit Qurluqtuq, Iqaluktuuttiaq, Qingauk, Umingmaktuuq, unalu Inuktitut iluani hanianiluuniit tamainnut aallat nunaliit

Maniliungittut Timiqutigiyauyut

Avikturhimayuq nunavunmi-tamaatmi timiqutigiyauyut ilitariyut *Katimayiuyut Maliganganit* (Nunavunmi) maniliunngittumik, aallaluuniit maniliunngittut avikturhimayumiluuniit katimayiit, ilauyut timiqutigiyauyulluuniit ilitariyauyut Havavikmit.

Iltarijauhijajut Uqauhikkut

Inuit Uqauhiq, Qablunaaq unalu Uiviititut, maligautaagut Iltarijauhijajut Uqauhikkut Maligaq (2008), ilainnaangani 3(1). Turaarviungani tamainnut qanurilingajaujunut, tukhiutijauq ilaliutijakhaat tuhagakhaanut unalu ikajuutikhangit uvunga kitunuliqaak imaatut Inuit uqauhikkut; ilaliutilugulu iniqhimajunit, kitunuliqaak nalunaitkutikhat, naunairvikhangit nivinngalaaqtunut, havaanut naunaiqhimaningit, titraqhimajunit ikajuutikhangit, unalu kinalikiaq ikajuqtaujumajunut uuminngaluuniit niuviqhimajunut ikajuutikhangit angmaumajuq tamainnut kitunuliqaak, atauttimuqhimalugillu Inuit Uqauhikkut Parnautikhangit uuminngaluuniit himmatauhimajuq angiqtauhimajuq ukunanngat Uqauhirninut Kamisina.

Tuniyauyuq

Inuk, maniliunngittut nunallaani ittumi timiqutigiyauyuq, nunallaani kavamangit, Nunavut Inirninut Ilihariaqpaallirvingit, Aviktuqhimajumi Ilinniarnirnut Aulattittijit, kitutluuniit aatlat timiqutigiyauyut manikhaqpaktut uumannga maligamit.

Naunaitkutaq Maniliurutikhat Akiliutiitlu

Hamna titiraqhimangitkumi maningnut titiqqangit haffumani maniliugait unalu akiliqhimajangit havaarijakhaanut ilaliutaanit, atiliuqhimajuq uvanngat manngit tukhiqtijuq.

Kiinauyat Ihivriuqtaunnqittut Kiinauyaliriniqmut Naunaitkutaq

Kiinauyamut naunaitkutinga piliurhimayuq sainiqtauyuqlu apirhuqtumit aittuutimit ikayuutillu ihivriuqtaunnqittut kiinauyaliqinirmut ihivriuqtiuyumit atiliurhimayuq uumani *Naunaitkotalik Kiinauyanik Ihivriuqtiuyut Maliganganit* (Nunavunmi), uumaniluuniit *Timiqutigiyayuq Kiinauyaliqinirmut Ihivriuqtiuyut Maliganganit* (Nunavunmi).

ATANIQTUQTUIYUT KIVGAQTUITTIAQTULLU

Maligaliurvingmi Hivuliqtingit

Maligaliurvingmi Hivuliqtingit angiqhimajakhaat piliriakhaq ilaliutainit unalu kihinnuqhimalugit atuagaq.

Maligaliurvik

Maligaliqijit angiqhimajakhaat manikhainit ikajuutikhangillu maniktautingit uvanngat Inuliriyikkut.

HAVAAT MUNARIYAKHATLU

Ministaah

Ministauyuq Inuliriyikkut qauhitiyughaq Maligaliurvikmi Hivuliqtingit atuqtittivalliayaamik maligaghaliuqhimayunik. Minista tikkuqaqhilaaqtuq aulattittijakhanut angiqhimalugit ilaliutingit uvani atuagaq uvanngat Minista Tuglia.

Ministaup Tuqliata

Minista Tuglirijaanit haffumani Inuliyiqikkut munarijakhaat Minista aulattittinikhainut haffumani atuagaq, ilagilugulu kingulliqaangit angiqtauhimajumik aittuqhimajaat tamaita manikhautingit unalu ikajuutikhangit. Humiliqaak aturnaqtuq, ilaliutaulaaqtuq maliktakhangit humiliqaak turaarviuhimajuq tukhiutijumajaanit ilitturvikhangit.

Piliriakhaq Atanngujait

Piliriakhaq Atanngujait ilaliutijakhaat munarijakhainit pidjarikhigialik tamainnut tukhiutijangit ikajuutikhangillu manngit aittuqtauhimajuq hivunigijaujukhaq. Pidjarikhigiaqaqtut aturumajunut tunijakhaat kiugiaqaqtangit maniliqinirnut titiqqangit unalu piliriakhaq hulijakhangit unipkaarjangit, ikajuqhimalugit aulattittinirnut angirutainit ukunanngat *Kiinauyaliqinirmut Titiqqiqinirmut Maliganganut* (Nunavut), *Kiinauyaliqinirmut Titiqqiqinirmut Makpiraangit* pidjarikhimalugillu akiliakhangit akiliqihimajakhaat tuuliiqhimaattumik.

IHARIAGIYANGIT

Pittaarningga

a) Pittaarningga uuminnga mligamik pingittuq maniliungittunut nunallaami-ittunut timiqutigiyayuq, nunallaani kavamangit, Nunavut Inirninut Ilihariaqpaallirvingit, Aviktuqhimajumi Ilinniarnirnut Aulattittijit, inungnut, aatlalu angiqtauyut timiqutigiyayuq piliurhimayumi ilaliutihimayumut titiraq.

- b) Tamaat tukhiutijangit angiqtaaqhimajut haffumani manngit ikajuutikhainit havaarijaujukhaujut, tutqittiaqhimajumik tukiqaqtumik aturvikhaanit iniqhimajakhaat, uqaqhimalugillu havakhimajaat uuminngaluuniit inuuqatigiiktumik ikajuqhimajut tamainnut kitunuliqaak ilaliutilugillu ikajuutikhainit uvunga Kavamanut aahiillu kiuhimajaujut piliriakha'p niriugijaujuq tikihimajakhaat. Piyakhaalu pittaarninnganut ihariagiyanginnik uumunga Maligaqmut angiqtaunngittuq manikharvikhangani.
- c) Aittuutit ikayuutikhatlu pinahuarut tautuktauyakhaunngittuq inuup manikharvigiyanganik. Atuqtakhaat tukhiutigijakhaat aturaaqtakhainit havaktunut manikhait ihivriuqtauniaqtuq nakuuqpiarningit tikihimajaanit tamainnut hulidjutikhainit tamainnit tukhiutijangit uuminngaluuniit ikajuutikhainit piliriakhaq.
- d) Tamaita ihumagijaujut tukhiutijuq titiraqhimajakhaat uvannat Inuliriyikkut Havagviata havaarijakhanut tukhiutijangit titiraqhimalugulu tamainnut hivunikhautikhangit, hivuniquhaat, tikijumajaanit unalu hulijakhautikhangit, hulilluarniaqtangit, niriugijangit hulidjuhingit nalunaitkutainit, havaarijakhaat ikaarvikhangit, unalu tukhiutijangit maningnut naunaitkutaq. Ilaliutillaqtangit ukiungahut maningit, maniliqinirnut titiqqangit, maniliqinirnut naunaitkutangit unalu aadjikkutaanit nalunaitkutaq aturaarvikhangit angiqtauhimajut nutaannguqtiqattaqtut aippaagunnguraangat. Apiriyaukpat, Havakvinga ikayuqniaqtuq uukturahuamut upalungaiyarninnganut kiinauyanik tukhiutinganik.
- e) Havagviata ilitturvikhaqarluni iniliuqhimajuq qimilruriangani aturnaqtumik tamainnut tukhiutijangit. Ilaliutauniaqtuq uuktuutikhangit iluani havagviata taamna qimilrurvikhangit iniliuqhimaluni kinaliqaak munarijakhaat munarijaat piliriakhat iniqhimajumik atuqtakhainit hakugingningit ikajuqhimajut naunaitkutaanit titirariiqhimajumik haffumani atuagaq.
- f) Havagvia inikhaqarlunilu ihumaliurianganit hup tamaita tukhiutijangit aittuqtaulunit maningnut malikhimajangillu haffumani maningnut ikajuutikhainit. Una ilaliutilugulu ihumaliuqtakhaat haffumani kinguanit qaujimajangit ukunannat ihumagijaujut tunijaujukhanut. Qanurilingajauningit ihumagijakhaat hapkuangujut: ihivriuqtakhaat haffumani havaarijaujukhaq hulidjuhiat, nakuujumik iniqhimajainnit tikihimajaat uqaqhimajakhaat kiudjuhiit; hivitujumik qaffiuningit tunijakhaat malikhugit hivunnganit angirutaanit, angmaumajut manngit ikajuutaujut unalu aallaunngittut hulidjutikhat.

Ilihimayaghat

- a) Tamaat tukhiutijut ikajuutikhangillu tukhiqtut atiliuqtakhaat angirutikhaq aahiillu aulattittinirnut titiqqat angiqhimajaujukhat tukiliutait haffumani tukhiutijut ikajuutikhangillu ihuaqhiriiqhimajut akiliqtuinahuaqtinnatik. Angirutit atiliuqtaujukhat ukunannat Havagviata Iltarijauhijaujunut tikkuaqtauhimajut nalaumajumik atiliuqtakhaat aulattittiniq.
- b) Nunavut Kavamat atuqhimaniaqtangit atuqtaaqhimajangit aadjiliugait titirainnaqhimajut manngit ikajuutikhangit angirutaat. Una aadjiliugait atuqhimanngitkumi, uuminngaluuniit hivitujumik aallannguqtiqhimajaujut aadjiliugainit uuminngaluuniit nutaaq aadjiliugainit pivalliahimagumik, havagviata katimavigilaaqtut Maligaliqiyikkut.
- c) Una atuagaq tukhirnaqtut tamainnut kangiqhijauhijaujut akiliakhangit maliktangit piliriakhaq aahiittauq akilikhat aallanngurumikuvannat piliriakhaq kiuvikhangit angiqtaugiaqaqtut uvannat Maniliqinirnut Aulattittiningit Katimajit (FMB).

- d) Una Tuglia Aulattittiniq uuminngaluuniit tilijauhimajuq haffumani maningnut havagviata munarijakhaat munarijaami tunijaujut pidjarikhigianganit tamatkiumajakhaat ukunanggat qanurilinganingit angirutaanit, aturnaqtut maligaliurniq, unalu Kiinauyaliqinirmut Titiqqiqinirmut Makpiraangit (FAM) aulattittinirnut. Hamna tukhiqti nutqarumagumiuk aulattittinaqtumik akiliffaarumiuk hunaniklikiaq atuqhimaittut manngit malikhimajangit ukunanggat angirutaat tukiliutaat. Una havagviat tunijakhaat akiliqtaujukhat tukhiqtinut qaangiutigakhaunngittut 30 nit ublunganit uvanggat ikaarnianut qanuq ihumaliugainit aturuiqhimajunut.
- e) Una Havagviata pidjarikhijakhaat piliriakhangit inikhaqaqtut tahapkuat akiliakhangit nutqaqpaktangit angmaumajangit nutqaqhimajut unalu aahiit manngit akiliqtauhimajut ihuittumik himmauhiqhimajut nakuujumik.
- f) Una Havagviata ikajuqhimaniaqtangit avvautiqattaqhimalugit pingahuiqtarlutik naunaiqhiilugit titiqqangit qujaginnarnut akiliakhangit angiqtauhimajut hamanggat Minista Tuglia uvunga Akiliqtuihimajangit Munarijangit Avvautingat haffumani Kiinaujaliqiniq.
- Tamaita tukhiutijangit unalu ikajuutikhangit akiliakhangit akiliqtuijakhaat uvanggat ihuittumik atuqhimajangit Havagvianut naunaiqhimajangit uuktuutigijangit manngit tukiliutingillu akiliakhangit ilaliutijangit angijaaqtumik ilanganit, iliuraiqattaqtangillu, tigummihimajangittaut, akiliakhangit-tuglirijangit akiliakhangit, taimaittumik. Havagviata nalunaiqhiiniaqtangit unipkaarajakhaallu atauttimut haffumani tamaita tukiutijangit unalu ikajuutikhangit pihimajangit.
- g) Tukhiutijangit turaarviulimaittut amiakkungit manngit uvanggat atauhiq ukiungnit atuqtangit tuglianut ukiunganit atuqtakhaat, kihiani nalunaiqhimajangit uvani kiinauyanut qanurilinganingit (f) qulaanit.
- h) Ajurnaittut tukhiutijut niriugijauniaqtuq ilaliutijakhaat kingulliqpaaq titiqqangit havaarijaujukhanut iniqhimajumik malikhimajakhaat titiraqhimajakhaat kiudjuhingit tukiliuqhimajut iluani ikajuutikhangit angirutaanit. Ikajuutikhangit angirutaanit ilaliutiniaqtangit munarilugillu unalu qimilruqhimalugit ilainnaa, ilaliutilangillu kiuvikhautingit havaarijaujukhaq iniliurahuaqtangit akiliarutingit.
- i) Humiliqaak aturnaqtut, havaarijakhangit manngit malikhugit atuagaq tikigiaaqtangit pigiaaqtut angiqtauhimajut maliguarutaanut, nunamiuttangillu unalu aallat aulattittijangit. Una ilaliutilaaqtangit katilviulugit aanniaqtailinirnut unalu qajagijaujukhat maliktangit, ikajuutikhangit uvanggat nunalingni uuminngaluuniit aviktuqhimajumi katimajit, uuminngaluuniit aallat angiqtauhimajut ukpirijaujut pijumajaujut haffumani havaarijaujukhanut aullaqtianganit.
- j) Kavamat nutqaqhimalaaqtangit, tigummilugilluuniit, ahivarlugillu havaarijaujukhanut naiglilaaqhugit hivunikhangit haffumani angirutaanit una tukhiqhimajuq malinngitkumiuk tukiliutingit haffumani angirutaanit.
- k) Tamaita naunaitkutat hunavaluilluuniit tuniyauyuq piyauyuqluuniit inukmit, pipkaidjutiyuq angirutinganik kavamatkunnut, aadlanut hiamitiqtakhaungitait.

- l) Tukhiqtuijut ilaliutijakhaat tuhagakhangit ukuninngat ikajuutikhangit uvunga kitkuujunut Inuktut, atauttimut ukuninngalu aallat uqauhikkut atuqhimajangit, hunanigluuniit, pijumajangit pidjarikhijakhaat atauttimuqhimajut ukuninngat ilanganit 3 haffumani *Inuit Uqauhikkut Hapummivikhangit Maligaq*, Piquyait Nunavut 2008, titiraqningani 17.

Kiinauyaliqinirmut Qanuritaakhaangit

- a) Tamaat ilaliutijangit ilaliutijaat iluani Nunavut Kavamangit *Kiinauyaliqinirmut Titiqqiqinirmut Maliganganut* unalu Nunavut Kavamangit Kiinaujaliqiniq Aulattittinirmut Makpiraangit atuqhimajakhaat uvunga kiinaujaliqinirmut aulattittiningit tamainnut tukhiutijangit unalu ikajuutikhangit titirariiqhimajut ukunangat Havagviata.
- c) Nunavut Kavamangit pijunnautilik uvunga himmauhiqhimalugit akiliakhangit taamna tukhiutijut ajuqhautigumi haffumani angirutaanit, una pijunnaulingit haffumani nutqaqhimagumiuk uuminngaluuniit naiglihimagumiuk turaarvigijangit akiliakhangit hulidjuhianut taamna Havagviata kukikhimajangit uuminngaluuniit manngit ikajuutikhangit uuktuutigijangit aallanngutqirumik haffumani ukiungani atuqtangit.
- d) PHivunngani akiliqtuijut ilittuqhijangit, una tukhiutijangit haffumani ikajuutikhangit atiliuqtakhaat Munarijaujukhanut Ikajuutikhangit Angirutaat, ilaliutihimajangit havaarijaujukhanut hivunikhangit unalu ihumagijakhaat, malikhimajakhaat haffumani nanminiqutingit pijumajangit akikhangit, iniqhimajangit ikaarvikhangit, unalu maniliqinirmut unipkaarjijangit unalu maniliqiniagut kiuvikhangit.
- e) Ikayuutikhat avatquumayut \$25,000mik akiliqtakhat mikkarmik iliuraimmaaqlugu titirahimayumi titiraqhimaninngani Nalunaittumik Ikayuutikhamut Angirutingani. Kiugiarniqqat, titiraqhimajaujut uuminngaluuniit titiraqhimaittut maniliqinirmut titiqqangit unalu atiliuqtakhaat haffumani amiakkungit unalu akiliakhangit tunijakhaat havagvianut titiraqhimatinnagit ilagijaat akiliakhangit titirariiqhimajut.

Tukhiutijut haffumani ikajuutikhangit ilagijangit haffumani \$50,000 kiugiaqaqtangit tunijakhaat uvunga qitqaniittut-ukiunganit titiraqhimaittut maniliqinirmut kiuviniit (titirariiqhimajut iluani ikajuutikhangit angirutaanit), kinguanut nunguanilluuniit inirutaanit havaarijaujukhat maniliqinirmut kiuvikhangit ilaliutijangit amiakkungit akiliakhangit, iluani 90 ublunganit (qanuc titirariiqhimajaujut) uuminngaluuniit Nunavut Kavamangit ukiunganit atuqtumik.

- f) Tukhiutijut haffumani ikajuutikhangit hamna \$50,000 naittumigluuniit tunihimajangit ukiunganut-nunguanut titiraqhimaittuq atiliurvikhangit haffumani amiakkungit maniliugait akiliakhangillu qaangiqhimaittumik 30 nit ublunganit nunguanit havaarijaujukhangit uuminngaluunit Nunavut Kavamangit ukiungagut atuqtangit, hupliakiaq qaihimajut hivunngani.
- g) Tukhiutijangit humiliqaak kiugiaqaqtumik uvannat titiraqhimaittuq kiinaujaliqinirmut uuminngaluuniit titiraqtaaqhimajut kiinaujaliqinirmut maniliqiniqnut kiudjuhiit unalu atuqhimajakhaat haffumani maniliagarnit tunijauhijangit, uuminngaluuniit tukhiutijut nalunaiqhimajaat amiakkungit havaarijaujukhat manngit kihimi ikajuutikhangit manngit ukunangat Kanata Kavamarjuangit uvuuna ahinirmut ilagijaujut turaarvigilaaqtangit atuqhimaittumik manngit aippaagunngurumik iluani tukiliutaanit angirutaanit – qaffiuningit aturluaqhimajangit unguvaqtauniaqtuq uvannat hivunngani akiliakhangit unalu/uuminngaluuniit hivunngani ikajuutikhangit angirutaanit atuqtaulimaittuq kihimi

kiugiaqarumik maniliqinirnut kiudjuhingit unalu atuqtakhangit tunijaugumik, uuminngaluuniit qaffiujut titiraqhimaittut akiliqtaujuqhat.

- h) Tukhiqtit kiugiaqaqtangit akiliffaarialik hivuanut, amiakkungit kinguvaqpallaaqhimajangit qaffiuningit, atuqhimanngittangit manigauta unalu ilitqujaunngittut akiliangit, qujaginnag amiakkungit havaarijaujut manngit uuminngaluuniit avguqtauhimaittut havaarijakhangit akiliarutingit unalu uqariiqhimajangit qaffiuningit aulapkaqhimajangit akiliqhimajakhaat akiliangit uvunga Nunavut Kavamangit qaangiqhimaittumik 90 nit ublunganit haffumani inirutaanut haffumani havaarijaujukhaq uuminngaluuniit tukiliutaanit haffumani ikajuutikhangit. Angirutaat kiugiaqaqtakhaat titiraqhimalugillu qaffiujut akiliqtakhaat kavamanut unalu ilitarijauhimajunut qaffiuningit akiliagutaat tukhiqtinut ingilralihaaqtangit qaffiuningit akiliqhimajakhaat kavamanut.
- i) Kiinauyaqvikhaq atauhiqmi maniliurnirmut ukiunga pipkaitjutingitaa kiinauyaqvikhaq qakunnguqqat ukiut.
- j) Pipkaitjutininnanit uuma maligap, Nunavut Kavamaup akiliralgiit kikliqaqtut qaffi taalautinganut uuma kiinauyaqvikhaq angiqtauqut. Kiuvikhangit, Nunavut Kavamangit munarilaittangit naiglijauhijaujut uuminngaluuniit akiliqtakhaat qaujimaluaqtangit ukunannagat manngit tukhiqtit. Una kavamangit kiunnaqtut qanurlikiaq una tukhiutijuuq iluanunngarahuaqtuq atukkiqhimajangit, angijaaqtumik atullakhimajakhaat uuminngaluuniit aallat aturaaqtakhangit tukiliutaanit munarijakhaat ilagijangit havaarijakhanut humiliqaak turaarvikhaat akiliakhangit ilaliutauhimajuq.
- k) Tamaita uuktuqtut kiinauyaqvikhamut naunaiqtitakhaa uukturahualiqqat kiinauyaqvikhamut aatjikutamut havauhikhaqmut aallanit, pittailigiami malruiqturumi kiinauyaqvikhaq. Tikinngitkumiuk turaaqhimajaningit naigllaaqhimalaaqtuq uuminngaluuniit tigummihimalaaqtut manngit.
- l) Nunavut Kavamanga pipkaittaqtuq ihivriuriami havauhikhaqmut kiinauyaqtauqut ukunuuna aittuutimik ikayuutikhamikluuniit. Tukhiutijunut atiliurvikhaqatukhat pijunnautimit kavamatkut tunivagaat uvunga havaarijaujukhanut inikhautikhangit uvunga havaarijaujukhanut najugaanut uuminngaluuniit najurvianut, ihivriurlugillu tamaat maniliqinirnut.
- m) Uvani haffuminngatut humiliqaak kiugiaqaqtangit maniliqinirnut titiqqautingit unalu tukhiutijuuq ilagijauunngittut hivuanut manngit ilaliutaunngittuq hamna kiuhimajut nalunaitkutaat ilaliutaugumik, uuminngaluuniit qaffiuningit ilaliutihimaittumik akiliffaarialiqqat.

UUKTUFFAARUTJUTINIQ

- a) Aturnarumi, una tukhiutijuuq haffumani tukhiutijangit uuminngaluuniit ikajuutikhangit pijunnautiqatut tukhiffaarialik qinngigumiuk haffumani manngit ikajuutikhangit.
- b) Tukhiutijangit haffumani tukhiutiningit uuminngaluuniit ikajuutikhangit, humiliqaak malikhimajakhaat tukhiutijangit piliriakangit upalungaiqhimanngitkumi, ihuaqhijauniaqtumi maligautigut ukunannagat Maliktakhangit aulapkaqhimajut ikajuqhugit haffumani atuagaq. Una tukhiutigijangit aulattittinirnut iluani Havagviat uvaniittukhaujuq Tuglia Hivuliqtijuunut.

KIINAUYATIGUT IKAYUUTIKHAT

Kiinauyatigut ikayuutikhat titiraqhimayut uumani Maligaqmi Nalunaittut angittaugaangata Maligaliurvikmit maniqqaqqallu ihuaqtumi manikharvikhamiknik. Ikayuutikhat kiinauyaqtauyut Kaanatap Kavamanganit ukununa pingahunit ilauyumayut nuutiqhimayut pittaagtut piqaqqat kiinauyaqvikhaq unalu qakugu piyakhat qanurittuniklu piyut nuutiqninnganut kiinauyat.

PILAAARUTINGIT MALIGALIURVIKMI HIVULIQTINGIT

Piqanngittuq iluani atuagarmi qanuqtut uqariiqlimajuq iniqhimajukhaunngittut pijumajamingnit haffumani Maligaliurvingmi Hivuliqtingit ihumaliuqtakhaat uuminngaluuniit hulijakhautikhaat ihumagivlugit inuuttiarnaqtumik tukhiutijangit unalu ikajuutikhangit haffumani Inuliriyikkut Havagviat hiltaniittumi ilaliutaanut uvanngat atuagaq.

ANGIRUTAUTIGIYAKHAA

Una maligaq atuinnarialik uvanngat ublunganit angiqtauhimajuq tikillugu Qiqailruq 31, 2025.

Nanngarijaujuq

**MAKPIRAANGA A
IKAYUUTIKHAT**

Igluqanngittunut Inikhautikhangit Ikajuutikhangit		Makpigaq
Tungasugvik	A-1	9
Iglukhaitunik Aaihimaviitunik Inungnik	A-2	10
Niqikhailliuqtunut Naiglinahuaqtangit Ikajuutikhaq		
Niqikhailliuqtunut Naiglinahuaqtangit Inikhautikhangit	A-3	11
Ilagiiktunut Inuuttiarnirnut Ikajuutikhangit		
Qitunngaqaqtunut Qimaavingit Piliriakhaq	A-4	12
Qullit Arnanut Katimajit	A-5	14
Rick Hansen Timiqutaa	A-6	15
Havaaqanngittut Ikajuutikhangit Ikajuuhingit		
Havaaqanngittunut Ikajuutikhangit Piliriakhaq	A-7	16
Ingniiknikhaniklu Ikayutauvaktunik Manikhaakhautikhanik (SCSB)	A-8	18
Ingniiknikhanik Ukhuukluk Ukhuukyuak Manikhaakhautit Ikayuhiagutit	A-9	19
Nutaqqiqivik Ikajuqtauvaktut Kiinaujarnut	A-10	20
Nunalingni Inikhautikhangit Iglukhangit	A-11	21

MAKPIRAANGA A – 1 TUNNGASUGVIK

1. Aullaktikgutikhanik Uktuttikhanik

Una piliriakhaq ilaliutijangit ikajuutikhanut manngit nunalingni kavamaita unalu maniliurahuangittunut timiqutingit ilaliutijangit qilanaaqtukkut aimavikhaittut najurvikhangit uuminngaluuniit ikajuqtauhimajut najurvikhangit turaarvinahuaqtangit aimavikhangit Nunavut iluani.

2. Pittaarningga

Nalaumaningit iniqhimaittut nunalingni kavamait unalu maniliurahuangittunut timiqutingit ikajuqpaqtut qilanaaqtukkut aimavikhaittunut najurvikhangit unalu ikajuqtauhimajunut ikajurahuangit iglukhangit.

3. Ihivriunig

Maniliurahuangittut timiqutaujut unalu nunamiujunut timiqutaujut tunihilaangit tukhiutikhangit haffumani qilanaaqtukkut aimavikhaittunut najurvikhangit tahapkuat ilitarijauhijangit pijumajangit nunalingnit.

Kiuhimajangit ilaliutauniaqtuq havaakhaliutunut unalu tukhiutijangit tuniffaariaqaqtangit ihuaqhitaarumiuk. Havagviata havaktit qimilrurniaqtangit tukhiutijangit unalu kiuvikhaliuqhimalutik uvunga Minista Tuglia.

4. Ikayuutauyut Naunaitkutut

Iniqhimajuq atuqtakhangit uuminngaluuniit tukhiutijangit havagviat, ilaliutijangit tukiliutaangit haffumani havaarijaujukhanut, una tukiliutaat haffumani tukhiutijangit hivunikhangit, una tukhiutijangit maniliugait (amiakkungit unalu akiliagutingit, ilaliutijangit tamaat ilagijaujut manngit) unalu ikaarutikhangit haffumani havaarijaujukhangit. Una tukhiutijangit ilitturningit nunalingni ikajuutikhangit unalu parnautikhangit.

5. Kiunnaqtut

Hamna kiunnaqtut havaarijaujukhangit atuqtakhaat nalunaiqiigiangani akiliagutingit, ikajuqtaujumajunut atuqpagaat najurvingmi ikajuutikhangillu unalu piliriakhangit ikajuutikhangit ilaliutauhimajut ikajuqtaujumajunut. Tikitpiaqtangit tukhiqtit niriugijakhalik ilaliutigiangani iniqhimajumik titiqqangit haffumani havaarijaujukhanut iniqhimajumik. Tukhiqhimajut haffumani manngit haffumani qilanaaqtukkut aimavikhaqanngittunut uuminngaluuniit ikajuqtaujumajunut iglukhangit malikhimajakhaat titraqhimajunit kiuvikhangit tukiliutaanit ikajuutikhanut angirutaanit.

Ikajuutikhangit angirutaat ilaliutikhaat munarijakhaat unalu qimilruqtakhangit ilangani.

6. Aktilanga

Una qaffiuningit ilitarijaulaqtuq iluani ukiungani atuqtumik turaaqhimajaujut uvani munarijaulluaqtangit ikajuutikhangit angirutaanit ukunangit tukhiqtuijunut unalu Nunavut Kavamat. Manngit ikajuutikhangit uuktuutigijangit haffumani ahikkut havaarijaujukhanut ilitquhingit havaarijaujukhanut, angmaumalaaqtumik akiliagutikhangit unalu manngit angmaumajunit uvannat aallat ikajuqtuijunut; kihiani tamatkiumajangit ilagijangit ikajuutikhangit avatqulimaittuq kangiqhimajaat angiqtaaqhimajuq uvannat Maligaliurvingnut.

7. Akiliuhiarutingit

Aitutauvaktunik Ikayutauyukhaniklu pidjutauhunguyut manikhaktitaulutik tuniyaukuttaklutik havakhikhimayunik naunaitkutalingnik talvanitunik tahapkunani aitutauvaktunik ikayutauyukhaniklu angiktauvaktunik.

8. Qanuriliurutinga

Ikajuutikhangit angirutaat ilaliutijangit aulattittinirnut manngit ikajuutikhangit unalu hivunikhangit unipkaarihimajangit unalu kiuvikhangit ikaarningit uvanngat Qitiqqautiluq 1 uvunga Qiqailruq 31 tamainnut ukiunganit atuqtangit.

MAKPIRAANGA A – 2

IGLUKHAITUNIK AAIHIMAVIITUNIK INUNGNIK

1. Aullaktikgutikhanik Uktuttikhanik

Ikajuutikhangit manngit angmaumajut nunalingni maniliurahuangittunut timiqutaujut, katimajiit unalu nunamiunut timiqutait munarijakhaat mikijumik uuktuutikhangit havaarijaujukhanut ilittuqhimajakhaat ilaliutaanut ikajuqtiujunut ikajurianganani qaujimajaujunut aimavikhaittunut.

2. Pittaarningga

Nalaumavikhangit munarijaulluaqtangit uvunga nunalingni maniliurahuangittunut timiqutaujut unalu nunalingni kavamaita ilaliutihimajangit uuminngaluuniit ihumagijaujut ikajuqtakhaat aimavikhaittunut ikajuutikhangit uuminngaluuniit piliriakhangit.

3. Ihivriunig

Ikajuutikhangit tukhiutijut tunihimalaaqtangit tukhiutijangit haffumani aimavikhaittunut ikajuutikhangit uuminngaluuniit piliriakhangit kigligijaujut ilitarijauhijangit ihariatihimajangit nunalingnit. Havagviat havakit qimilrurniaqtangit tukhiutijangit kiuvikhaliurlutik Tukimuaqtittiji, Niqikhailiurnigut Nailinahuuaqtangit.

4. Ikayuutauyut Naunaitkut

Iniqhimajauq atuqtakhangit uuminngaluuniit tukhiutijangit havagviat, ilaliutijangit tukiliutaangit haffumani havaarijaujukhanut, una tukiliutaat haffumani tukhiutijangit hivunikhangit, una tukhiutijangit maniliugait (amiakkungit unalu akiliagutingit, ilaliutijangit tamaat ilagijaujut manngit) unalu ikaarutikhangit haffumani havaarijaujakhangit. Una tukhiutijangit ilittuqhimajakhaat nunalingni ikajuutikhangit unalu parnautingillu.

5. Kiunnaqtut

Kiuvikhangit havaarijaujukhanut nalunaiqhijakhangit akiliarutingit unalu ikajuqtaujumajunut atuqtakhaat najurvikhangit ikajuutikhangillu piliriakhangit ikajuuhiat ilaliutauhimajut ikajuqtaujumajunut. Tikitpiaqtangit tukhiutit niriugijakhalik ilaliutigiangani iniqhimajumik titiqqangit haffumani havaarijaujukhanut iniqhimajumik. Tukhiutijut haffumani manngit ikajuuhiangit malikhimajakhaat unipkaarutaangit kiudjuhiat tiliuqhimajauq iluani ikajuutikhangit angirutaanit.

Ikajuutikhangit angirutaat ilaliutikhaat munarijakhaat unalu qimilruqtakhangit ilangani.

6. Aktilanga

Anginiqhautaataat qaffiuningit ilitarijaulaaqtut iluani ukiunganit atuqtumik naahautaa \$500,000. Manngit ikajuutikhangit uuktuutigijangit haffumani ihumagijaujut havaarijaujukhanut pivigilaaqtangit ilitqahirijaat haffumani havaarijaujukhanut, pivigilaaqtut akiliakhangit unalu manngit angmaumajunit uuminngaluuniit aallat aturvigilaaqtangit; kihiani, atauttimut qaffiuningit tamainnut ikajuutikhangit avatqulimaittut ihuittumik atuqtangit angiqtauhimajut uvanngat Maligaliurvingmit.

7. Akiliuharutingit

Ikayuutikhat akiliqtauniaqtut mikiumik ilirailuni naunaiqhimayuq uumani qanuriliurutingit uumani Nalunaittumik Ikayuutikhamut Angirutingani.

8. Qanuriliurutinga

Ikajuutikhangit unipkaarilaaqtangit ikaarnianut uvanngat Qitiqqautijug 1 uvunga Qiqailruq 31 tamainnut ukiunganit atuqtangit.

MAKPIRAANGA A – 3

NIQIKHAILLIUQTUNUT NAIGLINAHUAQTANGIT INIKHAUTIKHANGIT

1. Aullaktikgutikhanik Uktuttikhanik

Ikajuutikhangit manngit ilagijaulaaqtut ikajurlugit nunalingni-atuqtangit inikhautikhangit ilagijaat niqikhailiuqtunut naiglinahuaqtangit malikhugillu *Havaqatigiiktunut haffumani Niqikhailiuqtunut Naiglinahuaqtangit Maligaaq, Una Makimaniq Upalungaijautingit* unalu Tallimanit-Ukiunganit Niqikhailiuqtunut Naiglinahuaqtangit Upautivikhangit Upalungaijaut.

2. Pittaarninnga

Aturnaqtut munarijauluaqtangit uvunga nunalingni timiujunut, nunamiunut timiqutait unalu nanminilingnit munarivagaat inikhautikhangit naiglinahuaqtangit niqikhailiuqtunut Nunavunmi; uuminngaluuniit ikajurahuarlugit havaqatigiiktunut haffumani pilimmakharnirnut haffumani *Una Makimaniq Upalungaijaut* unalu Tallimanit Ukiunganit Niqikhailiuqtunut Naiglinahuaqtangit Upautivikhaw Upalungaijaut upalungaijariiqhimajuq ukunanngat Nunavut Katimarjuaqtunut haffumani Niqikhailiuqtunut Naiglinahuaqtangit.

3. Ihivriunig

Tukhiutijakhaat qimilruqtauniaqtuq ukunanngat Nunavut Katimarjuaqatigiiktunut haffumani Niqikhailiuqtunut Naiglinahuaqtangit Qimilruqtunut Katimajiralaq tukiutiginaqtangit ukunanngat Tukimuaqtittiji, Niqikhailiuqtunut Naiglinahuarniq uuminngaluuniit Minista Tuglia, malikhugillu ukunanngat pijumajaanit uuktuutigijangit atiliurlugit aulattitinirnut.

4. Ikayuutauyut Naunaitkutat

Iniqhimajuq atuqtakhaanit uuminngaluuniit tukhiutijangit ilaliutijakhaat tukiliutaanit haffumani havaarijaujukhanut, tukiliutaat haffumani havaarijaujukhanut hivunikhautikhangit unalu niriugijangit kiuviniit, una tukhiutijangit manngit (amiakkungit unalu akiliakhangit, ilaliutijangit tamaita ikajuqhimajut ilaliutijakhaat tukiliutaanit haffumani havaarijaujukhanut unalu niriugijaujunut kiuvikhangit, tukhiutijangit manikhautikhangit (amiakkungit unalu akiliakhangit, ilaliutijangit tamaita ilagijangit aallatqiingit manngit) unalu ikaarutaanit haffumani havaarijaujukhanut. Una tukhiutijangit illitquqhimajukhat nunalingni ikajuutikhangit.

5. Kiunnaqtut

Kiuvikhangit havaarijaujukhanut nalunaiqhiijakhangit akiliarutingit unalu ikajuqtaujumajunut atuqtakhaat najurvikhangit ikajuutikhangillu piliriakhangit ikajuhiat ilaliutauhimajut ikajuqtaujumajunut. Tikitpiaqtangit tukhiqtit niriugijakhalik ilaliutigiangani iniqhimajumik titiqqangit haffumani havaarijaujukhanut iniqhimajumik. Tukhiutijut haffumani manngit ikajuhiangit malikhimajakhaat unikpaarutaangit kiudjuhiat tiliuqhimajuq iluani ikajuutikhangit angirutaanit.

Ikajuutikhangit angirutaat ilaliutikhaat munarijakhaat unalu qimilruqtakhangit ilangani.

6. Aktilanga

Una qaffiuningit ilitarijalaaqtut iluani qujaginnaq ukiungani atuqtumik turaarviuhimajut iluani qanurilinganingit ikajuutikhangit angirutaanit ukunangat tukhiutijut Nunavut Kavamangit malikhugillu ilaliutijangit kiunnaqtut Pivigilaaqtangit (f), Tamainnut (c, f) unalu Maniliqinirnut Qanurilinganingit haffumani atuagaq. Manngit ikajuutikhangit uktuutigijangit haffumani ihumagijaujut havaarijaujukhanut pivigilaaqtangit ilitquhirijaat haffumani havaarijaujukhanut, pivigilaaqtut akiliakhangit unalu manngit angmaumajunit uuminngaluuniit aallat aturvigilaaqtangit; kihiani, atauttimut qaffiuningit tamainnut ikajuutikhangit avatqulimaittut ihuittumik atuqtangit angiqtauhimajut uvannat Maligaliurvingmit. Ahiakkut uvannat maniliugait uvannat angiqtauhimajunut ukunangat Maligaliurvingmit Niruarlugit 4 manngit ikajuutikhangit tunijauhimajut uvannat Qulvahiktumi Inuuttiarnikkut Angirutaat.

7. Akiliuhiarutingit

Aitutauvaktunik Ikayutauyukhaniklu pidjutauhunguyut manikhaktitaulutik tuniyaukuttaklutik havakhikhimayunik naunaitkotalingnik talvanitunik tahapkunani aitutauvaktunik ikayutauyukhaniklu angiktauvaktunik.

8. Qanuriliurutinga

Ikajuutikhangit unipkaarilaaqtangit ikaarnianut uvannat Qitiqqautijut 1 uvunga Qiqailruq 31 tamainnut ukiunganit atuqtangit. Amihuujut-ukiunganit havaarijaujukhat apiqquutigijangit nalaumajumik maningnut maniktautaat angiqtauhimajut ukunangat Niqikhailiutunut Naiglinahuaqtangit Katimarjuaqtunut

MAKPIRAANGA A – 4

QITUNGAQAQTUNUT QIMAAVINGIT PILIRIAKHAQ

1. Aullaktikgutikhanik Uktuttikhanik

Ilaliutijangit ikajuutikhangit manngit nunalingnut kavamangit unalu kavamaunngittunut timiqutit ilaliutijangit munarinahuarlugillu ilagiiktunut qimaavingmit najurvingit unalu hapummijaujuq inirniujut nutaqqanullu uvannat timikkut, nularahuarnikkut unalu ihumamikkut ulurianaqtumik.

2. Pittaarningga

Nalaumajangit munarilluaqtauhimajut uvunga kavamaunngittunut timiqutaujut unalu nunalingni kavamait tamainnut Nunavut ilaliutijangit munarinahuarlugit qimaaviit haffumani ilagiiktunut pimmarluktittijunut. Ilagiiktunut pimmarluktunut qimaaviit ilaliutijangit: ikajuqtaujumajunut najurvikhangit uuminngaluuniit qimaaviit, nunalingnit qimaaviit unalu hivuuranaittumik aimaviit.

3. Ihivriuqniq

Nunalingni kavamait unalu kavamaunngittut timiqutit tunijakhaat tukhiutijangit haffumani qimaaviit kigligutilik ilitarijaujut ihariahuktunut nunalingnit. Una havagvia munarijangit akikhangit ikajuutikaq ihumaliuqtunut qimaavik havangnarumi. Tukhiutijangit qimilruqtauhimajut ukunangat Ilagiiktunut Inuuttiarnigut Avvautinga. Una Aviktuqhimajumi Tukimuaqtittiji, Ilagiiktunut Inuuttiarnirnut kiuvikhaliurahaqtut uvunga Minista Tuglia.

4. Ikayuutauyut Naunaitkutat

Tamaat tukhiutijangit tikinnahuaqtakhaat naiglihimajut malikhimajakhaat unalu nalaumannaqtut kiuvikhangit turaarviujuq uvannat Saillivik Atuagaq haffumani aulattittinirnut haffumani qimaavit Nunavut iluani. Najurviit tikinnahuaqtakhaat pijumajaujut angirutaat ukunangat maliguarutit, nunamiunut unalu aallat aulattittingit. Ilaliutijakhaat tikinnahuarlugit aanniaqtailinirnut unalu qajagijakhaat maliktakhaat, ikajuqtauhimajut uvannat nunalingni uuminngaluuniit aviktuqhimajumi katimajit, uuminngaluuniit aallat angiqtauhimajut ukpirijaujut pivikhangit haffumani havaarijaujukhanut piliriakhangit.

5. Kiunnaqtut

Tukhiutijangit haffumani ikajuutikhangit kiugiaqaqtangit tunijakhaat tatqiqhiut makpiraangat unipkaangit unalu avvautaanut maniliqinirnut kiuvikhangit upalungaiqhimajangit malikhimajakhaat ukunangat maningnut ikajuutikhangit ilagijaujut turaarviuhimajut aturvikhangit angirutaanit, takunnaqtuq nalaumajumik akiliakhangit unalu amiakkungit haffumani piliriakhat unalu ikajuutikhangit. Ilagijangit, una tukhiutijuq tunijakhaat ukiungani-nunguani titirariiqhimajut maniliqinirnut kiuvikhangit avatquhimaittumik 90 nit ublunganit nunguanit havaarijaujukhanut uuminngaluuniit Nunavut Kavamangit kiunganit atuqtumi. Una kavamangit munarilluaqtakhangit iniqhimaittuq qaffiuningit maningnut ikajuutikhangit aulattitihimajuq. Uvunalu naunaikgutivaktunik, tahapkuat kavamait pilimaitaitlu havagilugit nalikmut ihuinakgutavaktunik naliak manikgitivaktuniklu. Ihariagiyauyuq kiinauyamik titiqiqininnga tuniyaunngitpat, tamna uukturahuaq pilimaittuq aallamut kiinauyaqvikhaq kihimi ihariagiyauninnga kiinauyaliqinirnut naunaitkutanik naunaiyaqtuq Ikayuutikhat atuqtaukpat tuniyaukpata, qaffi taalanga naunaiqhimanngittut akiliqtaukpata.

6. Aktilanga

Una qaffiuningit ilitarijalaaqtut iluani qujaginnaq ukiungani atuqtumik turaarviuhimajut iluani qanurilinganingit ikajuutikhangit angirutaanit ukunangat tukhiutijuq Nunavut Kavamangit malikhugillu ilaliutijangit kiunnaqtut Pivigilaaqtangit (f), Tamainnut (c, f) unalu Maniliqinirnut Qanurilinganingit haffumani atuagaq. Manngit ikajuutikhangit uuktuutijangit pivikhalik naahautigut ikajuqtaujumajunut, aktilaangit akikhangillu aulattittinirnut najurvikhaq unalu manngit ikajuutikhangit angmaumajuq uvannat aallat ikajuqtunut; kihiani tamatkiumajangit ilaliutijangit ikajuutikhangit avatqulimaittuq ihuittumik atuqhimajut angiqtauhimajuq ukunangat Maligaliurvingmit.

7. Akiliuhiarutingit

Ikayuutikhat akiliqtauniaqtut mikiumik iliurailuni naunaiqhimayuq uumani qanuriliurutingit uumani Nalunaittumik Ikayuutikhamut Angirutingani.

8. Qanuriliurutinga

Ikayuutikhat atauhiinaqmik piniaqtut naunaiyaqlutik Qitiqqautijuq 1 uvunga Qiqailruq 31 tamarmik maniliurnirmut ukiunga.

MAKPIRAANGA A – 5 QULLIIT NUNAVUT ARNANUT KATIMAJIIT

1. Aullaktikgutikhanik Uktuttikhanik

Ilaliutijangit aturluaqtangit ikajuutikhangit manngit uvunga Qullit Nunavut Arnanut Katimajiit tikinnahuarlugit kiuvikhangit haffumani *Qullit Nunavut Arnanut Katimajiit Maligaq*.

2. Pittaarninnga

Aturnaqtuq munarijaulluaqtut uvunga Qullit Nunavut Arnanut Katimajiit.

3. Ihivriunniq

Una Katimajiit tunijakhaat tukhiutijangit maningnut nalunaitkutaat uvunga havagvianut uvani ukiunganit kigligutaanit. Tukhiutijangit qimilruqtauhimajut ukunangat Ilagiiktunut Inuuttiarnigut Avvautinga. Una Aviktuqhimajut Tukimuaqtittiji, Ilagiiktunut Inuuttiarnirnut kiuvikhaliuqtukhat uvunga Minista Tuglia iniqpiaqhimajumik angirutaanit.

4. Ikayuutauyut Naunaitkutut

Iniqpiaqhimajuq tukhiutijangit aturluaqtakhaat manngit ikajuutikhangit tunijauhimajut uvunga havagviat, ilaliutijangillu tukhiliutaanit haffumani Katimajiita'p hivunikhautikhangit unalu ilitturvikhangit, una tukhiutijangit manigautaata (ilaliutijangit amiakkungit unalu akiliakhangit) una akikhautikhangit ikaarvikhangit.

5. Kiunnaqtut

Una Katimajiit kiugiaqaqtangit tunihilugillu ukiunganit titiqqangit unalu ukiunganit-nunguanit titiraqtaaqhimajuq maniliqinirnut titiraqhimajut ilaliutilugillu titiraqtaaqhimajut amiakkungit akiliakhangillu avatquttukhaunngittut 90 nit ublangit nunguanit ukiunganit atuqtumik, ihuaqhirihiqhimajut ukunangat *Qullit Nunavut Arnanut Katimajiit Maligaq*.

Ilitturningit, ilalulingillu unalu inirutikhaanut unipkaarutaanit tukiqarlutik iluani ikajuutikhangit angirutaanit. Tukhiutijangit angirutaat ilaliutaujukhat uuktuutikhangit turaarviuhimajut qimilruqtakhaat ihuarutaanit.

6. Aktilanga

Una qaffiuningit ilitarijalaqtut iluani qujaginnaq ukiungani atuqtumik turaarviuhimajut iluani qanurilinganingit ikajuutikhangit angirutaanit ukunangat tukhiutijuq Nunavut Kavamangit malikhugillu ilaliutijangit kiunnaqtut Pivigilaaqtangit (f), Tamainnut (c, f) unalu Maniliqinirnut Qanurilinganingit haffumani atuagaq. Una maningnut uuktuutikhangit kigliutijuq uvannat tukhiutijangit tukhiutitaaqhimajangit hulidjuhiit unalu hivunikhautikhangit. Una tamatkiumajangit avatqulimaittuq maningnut ihuittumik atuqhimajut makpiraaliuqtaaqhimajut iluani Aturluaqtangit Kangiqhidjutaanit uvani ukiungani atuqtumi kigligutaat.

Maningnut ikajuutikhangit haffumani amihuujut-ukiukhangit havaarijaujukhaq uvani tuglirijaanit uuminngaluuniit kinguani ukiunganit ilaliutauniaqtuq hamna qanurilingajaujut angiqhimagumik tikihimagumiuk.

7. Akiliuhiarutingit

Ikajuutikhangit akiliakhangit akiliqtauniaqtuq avvautainnaagut pingahuaqtarlutik iliraiqattaqtangit tukiliuqhimajuq iluani tukiliutaanit haffumani ikajuutikhangit angirutaanit.

8. Qanuriliurutinga

Ikajuutikhangit ilaliutauhimajuq aturluaqtangit manngit ikajuutikhangit, hivuniqarlutik unipkaarjakhaat unalu munarijaanit ikaarningit uvannat Qitiqqautijuq 1 uvunga Qiqailruq 31 tamainnut ukiunganit atuqtumi.

**MAKPIRAANGA A – 6
RICK HANSEN TIMIQUATAA**

1. Aullaktikgutikhanik Uktuttikhanik

Ilaliutihimajangit ikajuutikhangit manngit uvunga Rick Hansen Timiqutaa ikajuqhimagianganit Nunavunmiunut ukunngat qimirlungit aanniqhimajaujut unalu aahiit timikkut ajuqhautiqaqtunut.

2. Pittaarninnga

Aturnaqtuq munarijaulluaqtut uvunga Rick Hansen Timiqutaa.

3. Ihivriuqniq

Una Timiqutaa tunijakhaat tukhiutijangit aippaagunnguraangat maniliugait havagvianut, kigligutaujuq tukhiutijangit uvannat “Tukihinnaqtut Ikajuqatigiiktunut”. Una Ikajuqatigiiktut munarijaujuq ikhivautalingnit ukunngat Havagvingnut Ajuqhautiqaqtunut Havagviat haffumani Nunavut Kavamangit, ilaliutihimajut katimajit ikajuinnaqtut akiliqhimaittumik ajuitpiaqtut uvannat qimirlungnut aanniqhimajunut unalu aahiit ingutaalaaqtut ajuqhautihimajut nunalingni. Atuqtakhaat qimilruqhimajangit ukunngat Ilagiiktunut Inuuttiarnirnut Avvautingit unalu tukhiutihimalaaqtut uvunga Minista Tuglia haffumani iniqhimajumik angirutaanit.

4. Ikayuutauyut Naunaitkutut

Amihuujut-ukiunganit Munarijaulluaqtangit Ikajuutikhangit Angirutaa atiliuqhimajuq ukunngat Rick Hansen Timiqutaa.

5. Kiunnaqtut

Una Rick Hansen Timiqutaa ilaliutijangit havagviata ukunngat piliriakhangit hulijakhangit unipkaangit uvannat kinguani Nunavut Kavamangit ukiunganit atuqtumi. Una hulijakhangit unipkaangit tukiliuqhimajuq avaliqanngittumik havaarijaujukhanut maningnut ikajuqtauhimajut uvani ukiungani atuqtumi. Ilagijangit, una maningnut kiuviniit kiugiaqaqtangit avatquhimaittumik 90 nit ublunganit nunguanit havaarijaujukhanut uuminngaluuniit Nunavut Kavamangit ukiungani atuqtumi.

Una Nunavut Kavamangit munarilaittangit aallat akiliakhangit ilittuqhimajaujut amiakkungit haffumani qaffiuningit turaarviuhimajut iluani nanminirijaanit uuminngaluuniit ihuaqhiriqhimajut aturvikhangit.

Imailuqhimajumi humiliqaak kiugiaqaqtangit maniliqinirnut titiraqhimajangit tunijaunngitpat, una tukhiutijuuq aturviulimaittuq kinguani manngit ikajuutikhangit kiugiaqaqqata maniliqinirnut titiqqangit nalunaiqhiigumik hamna ikajuutikhangit nalaumattiaqtumik atuqhimajangit tunijauhimajuuq, uuminngaluuniit qujaginnaq qaffiuningit ilittuqhimannngitpat akiliqtuiffaariaqaqtangit.

6. Aktilanga

Una anginiqhautaataat qaffiuningit ilitarijalaaqtuuq iluani ukiungani atuqtumik hamnaujuq \$20,000. Nunavut Kavamaup akilirialgiit kikliqaqtut qaffi taalautinganut uuma kiinauyaqvikhaq angiqtauuyut. Kiuvikhangit, kavamat munarilaittangit haffumani katakhiimagumiuk uuminngaluuniit akiliagaqaliqqata ukunangat tukhiutijuuq.

7. Akiliuhiarutingit

Una ikajuutikhaq akikhangit aturniaqtangit anginiqhautaaniit manikhaaniit.

8. Qanuriliurutinga

Ikajuutikhangit unipkaarilaaqtangit kiuvikhangillu ikaarnianut uvannngat Qitiqqautijuuq 1 uvunga Qiqailruq 31 tamainnut ukiunganit atuqtangit.

MAKPIRAANGA A-7

HAVAAQANNGITTUNUT IKAJUUTIKHANGIT AKILIAKHAT

1. Aullaktikgutikhanik Uktuttikhanik

Una Havaaqanngittunut Ikajuutikhangit Piliriakhaq piliriakhangujuq kingulliutivikhaat ikajuutikhainit uvunga Nunavut qitunngalit unalu inungnut tikijakhaat ajurnanngittumik ihariahuktunut pijumagumiuk, haffumani aallatqingujuq pijumajangit, ikajulimaitkumik inmikkut.

2. Pittaarninnga

Una pivikhangit tunigiangani Havaaqanngittunut Ikajuutikhangit haffumani Nunavut Kavamangit mikhaagut nanilaaqtatit iluani *Kiinauyaliqinirmut Titiqqiqinirmut Maliganganut* (FAA) unalu *Havaaqanngittunut Ikajuutikhangit Maligaq* (IAA).

Aturnaqtuuq tikkuaqtauhimajuuq ilangani 13(1) haffumani *Maniliqinirnut Kiuvikhautaujut Maligaq*, ilangani 2 haffumani *Havaaqanngittunut Ikajuutikhangit Maligaq*, unalu ilangani 1.1 uvuuna 6 unalu ilangani 13 haffumani *Havaaqanngittunut Ikajuutikhangit Maliguarutaat*.

Nunamiuqatigiiktut ihivriuqtauhimajut tatqiqhiut makpiraangat ukunangat Havaaqanngittunut Ikajuutikhangit Havakti aimavingnit ihumaliurianiit aturnaqqat. Una ihivriurningit munarijaujuq maligautilik haffumani *Havaaqanngittunut Ikajuutikhangit Maliguarutaat* taimaa ikajuutaujut nunamiuqati aturnarialik.

3. Ihivriunniq

Tamaat tukhiutijuq iniqhimajakhaat atuqtakhaanit titiraqhimaluni ikajuqtaujumagumik unalu inuqaqtumik uqaqatigijangit ukunanngat Havaaqanngittunut Ikajuutikhangit Havakti. Una tukhiqhimajuq qimilruqtauhimajut maligautaanit aturnaqtumik kigligutaanit qanuq maniliuqhimajut unalu ihariaguhuktunut. Tamaat ikajuqtaujumajut pijunnautilik haffumani Tukhiutijumajangit haffumani tukiliutaanit turaaqhimajuq iluani *Havaaqanngittunut Ikajuutikhangit Maligaq*.

4. Ikayuutauyut Naunaitkutat

Iniqhimajut atuqtakhaat ilaliutihimajuq hamna Inungnut Nanminirijangit Nalunaitkutaa Titiqqangit, Kiuvikhangit Aulattittinirnut unalu Pijumajangit, unalu Ihivriurnikhangit titiqqangit tunijaugumik uvani havagvianit. Manngit ikajuutikhangit angmaumajut malikhugit uvanngat Ajurnaattumik Tamatkiumajangit Titiqqangit, aimavikhangit najurvikhangit, hiniktarviit, unalu uqhurjuanganit unalu qullirnut akikhangit.

Qaangiutijangit ikajuutikhangit haffuminngatut pivikhangit aturvikhangit, akiliakhangit ilinniarnirnut unalu ilihautikhangit, aimavingit atuqtakhaat, ahiruihimajut akiliakhangit unalu qilanaaqtukkut ikajuutikhangit aturnaqtut aallatqiinut uuktuutikhangit angiqtauhimajut unalu qimilruqhimajangit uvanngat aturnaqtumik maligautaanit.

5. Kiunnaqtut

Tukhiutijut ihivriuqtauvaktut tatqiqhiut makpiraangat takujaqtuilugit Havaaqanngittunut Ikajuutikhanut Havakti. Kiugiaqahutik illituqhailugillu ilauqatauvaktumik Ajurnanngittumik Pukukhimajaanit Piliriakhaq illituqhaigiangani aallannguqtirumik ikajuutikhanit unalu ilagiiktunut ilitqhirnut. Angiqtauhimajut hivunikhanut aturnaqqata qanurittaakhaat ihivriurnianut ihariaguhungningit.

6. Aktilanga

Una qaffiuningit ilitarijaulaaqtuq qujaginnaq ukiungani atuqtumi turaarviujuq iluani munarijaujukhaat ikajuutikhangit angirutaanit ukunanngat tukhiqtijuq unalu Nunavut Kavamangit milkhimajangit ilaliutauhimajut kiuvikhangit uvani Aturnaqtuq (f), Tamainnut (c, f) unalu Maniliqinirnut Munarijakhaat haffumani atuagaq. Una uuktuutigijangit ikajuutikhangit qanuq ihariaguhukpat inungnut tukhiutijuq. Kihiani, anginiqhautaanit aturnaqtut uuktuutigijangit turaaqhimajaujut haffumani aallatqiingujut qanurilinganniqqat. Tahapkuat qaffiuningit aulapkaihimajut iluani maliguarutimi.

7. Akiliuhiarutingit

Akiliakhangit akiliqtaulaaqtut Santiqhiirlutik uuminngaluuniit tatqiqhiutikkut kigligutaanit. Ikaarningit akiliakhangit aallannguqtilaaqtut qanurlikiaq ikajuqtaujumajunut qanurikumi. Qujaginnaq qilanaaqtukkut akiliakhangit tukhiutijangit humigluuniit ihariaguhuktunut iniqhimaittut aulapkaihimajut ukunanngat atuagaq ihumagijajujut angiqtaugialik ukunanngat Tukimuaqtittiji haffumani Havaaqanngittunut Ikajuutikhangit.

8. Qanuriliurutinga

Una maningnut nalunaitkutaa unipkaaqaqhuni unalu munarijakhaanillu ikaarningit uvanngat Qitiqqautijuq 1 uvunga Qiqailruq 31 aippaagunnguraangat. Ikajuutikhangit akiliakhangit akiliqtauvaktut tatqiqhiut makpiraangat, ilaliutigivluniuk tatqiqhiutigut unipkaarjaanut unalu tamatkiumajangit ikajuqtaujumajunut nutaannguqtiqhimajut unalu tatamajumik ikajuqtaujumajunut nutaannguqtiqtangit pilihaaqtumik tamainnit tatqiqhiutigut ukiungani.

MAKPIRAANGA A-8

INGNIIKNIKHANIKLU IKAYUTAUVAKTUNIK MANIKHAAKHAUTIKHANIK (SCSB)

1. Aullaktikgutikhanik Uktuttikhanik

Ilaliutihimajangit maniliqinirnut ikajuutikhangit uvunga ihariaguhuktunut unutuqainut ikajuqhimalugit akittuqpiaqtumik akikhangit iluani Nunavunmi.

2. Pittaarningga

Aturnaqtuq turaarviujuq iluani ilangani 3 unalu 4 haffumani *Inutuqat Nunagijaujut Ikajuutikhaq Maligaaq* unalu ilagijaujut aturnaqtut haffumani Ilitturnaqtuq Ilaliutijakhangit uuminngaluuniit Maniktautikhangit uvannat Kanata Kavamarjuangit.

Inutuqait aturnaqtangit haffumani ikajuutikhangit pigumik:

- Nunamiuttat Nunavut; unaluuniit,
- 65 nit ukiuqaqtut avataanilluuniit, unalu tunijauhijangit hamna Ilitturnaqtut Maniliugait Ilaliutikhangit uvannat Kanata Kavamarjuangit; uuminngaluuniit
- 60-84 ukiuqaqtut unalu tunijauhijangit hamna Maniliugait uvannat Kanata Kavamarjuangit unalu aipparijangit tunijauvaktut Ilitturnaqtut Maniliugait Ilaliutikhangit.
- Atiliuqhimajangit aippaagunnguraangat taaksiutit utiqtangit ilitturnaqtumik aturnaqtumik piliriakhaq haffumani aturnalaaqtangit.

3. Ihivriunniq

Una Havaaqanngittunut Ikajuutikhangit Avvautingit qimilurningit atuqtakhaat kigligutaanit haffumani aturnaqtuq ilanganit turaarvigijangit ukunannat Kanata Kavamarjuangit.

4. Ikayuutauyut Naunaitkutut

Una Kanata Kavamarjuangit ilaliutivagaat havagviat ukuninnat nalunaijainirnut uvani tatqiqhiutigut kigligutaa aadjigiiktumik uvannat havagviata titiqqangit. Ikajuutikhangit nalunaitkutaat ilaliutijangit ikajuqtaujumajunut Naahautaa, ukiungat unalu ikajuutikhangit nalunaitkutaat.

5. Kiunnaqtut

Maniliqinirnut titiqqangit munarijaujut ukunannat havagviat haffumani *Ingniiknikhaniklu Ikayutauvaktunik Manikhaakhautikhanik* unalu ilagijaulaaqtangit malikhugu *Kiinauyaliqinirnut Titiqqinirnut Maliganganut* unalu Maniliqinirnut Aulattitinirnut Makpiraangit kiuvikhangit.

6. Aktilanga

Manngit ikajuutikhangit turaarviujut iluani *Qaffiuningit haffumani Ikajuutikhangit Maliguarutit* Hannaijaqhimajangit Maliguarutit haffumani Nunakpunmi (R.R.N.W.T.) (Nu.) 1990 ilangani S-7.

7. Akiliuhiarutingit

Una turaarvikhangit ikajuutikhangit iniqhimajuq uvannat ilaliutauhimajut akiliakhangit piliriakhaq aulapkaihimajut ukunannat Nunavut Kavamangit, Havaktuliqijit unalu Ajuinningit Pivallianikhanut Kanata unalu Kavamaliqiniq Havaktuliqiniq unalu Kavamaliqiniq Kanata. Tukhiutijut tunijaujut akiliangit tatqiqhiut makpiraangat saliuqhimajunit ilaliutijangit Inutuqat Nunamiutaujut Ikajuutikhangit, Inutquaqhiutingit unalu Ilitturnaqtuq Ilaliutijakhangit. Ubluit akiliakhangit aulapkaihimajut ukunannat Kanata Kavamarjuangit.

8. Qanuriliurutinga

Una aulapkarnaqtuq ikajuutikhaq qaffiuningit aturaaqtakhangit akiliqtaujuut tatqiqhiut makpiraangat una inuk aturnalaarumiuk haffumani kavamarjuangit Ilitturnaqtuq Ilaliutijangit Ikajuutikhangit uvanngat Kanata Kavamarjuangit

MAKPIRAANGA A-9

INGNIIKNIKHANIK UKHUUKLUK UKHUUKYUAK MANIKHAAKHAUTIT IKAYUHIAGUTIT

1. Aullaktikgutikhanik Uktuttikhanik

Una piliriakhaq ikajuutaujuut inutuqangnut Nunavut iluani ilaliutihimajangit ajurnaittumik ikajuutikhangit ilaliutijakhaat ikajuutikhaat akittuqpallaaqtuq uunaqutikhangit uqhurjuangit. Una piliriakhaq himmauhiqpagaat aturnaqtumik aimavingnit nanminilik haffumani uqhurjuangit akikhangit naahimajangit anginiqhautaanit qaffiujut liitastigut.

2. Pittaarninnga

Aturnatuq munarijaulluaqtangit uvunga inutuqait tikihimajangit malikhugit kiuvikhangit: 60 nit ukuiqaqtukhat avataanillu aimaviqaqtut Nunavunmi; aimavingnit nanmiliqaqtukhat; havaaqanngittumik ikajuuhianik pivikhalimaittut; unalu tikittukhaujut atauttimuqtut anginiqhaujut amiakkungit aimavilik nanminilingnik(t) maniliugait uuktuutigijangit nunalingni humiliqaak aimavilik.

3. Ihivriuqniq

Una Havaaqanngittunut Ikajuutikhangit Avvautingit qimilrurniaqtangit atuqtakhangit ikajuutikhangit tikinniaqtangit aturnaqtumik ilagijaujunut.

4. Ikayuutauyut Naunaitkutut

Una aturumajut ihivriuqtauhimajuq uvunga aimavingnit nanminiaqtuq(t) amiakkuungit maniliugait ikajuutikhangillu ihumaliuqtangit kigligutaanit nunalingni aturumajunut aimavilik.

5. Kiunnaqtut

Tukhiutijut kiugiaqaqtangit tunihimajakhaat titiqqat uvunga Havagvingnut aturnaqtumik tunijaujukhat ikajuutikhangit.

6. Aktilanga

Aimavingit nanminilik(t) atauttimuqtumik amiakkungit maniliugait naahimajangit uvunga unalu ilaliutijangit \$75,000 atulaaqtangit haffumani 100% uqhurjuanut ikajuutikhangit. Aimavingit nanminilik(t) atauttimuqtumik amiakkungit maniliugait naahimajangit uvunga unalu \$75,001 unalu \$100,000(ilagijaat) atulaaqtangit haffumani 50% uqhurjuanut ikajuutikhangit. Aimavingit nanminilik(t) atauttimuqtumik amiakkungit maniliugait naahimajangit uvunga unalu tamatkiumajangit maniliugait angitqijaanit \$100,000 atulimaittut haffumani uqhurjuanut ikajuutikhangit.

Aturnaqtut inutuqait himmautaulaaqtut hivitujumik akikhangit naahimalugit anginiqhautaujut naahautingit liitastigut atulaaqtut piliriakhanut.

7. Akiliuhiarutingit

Turaarutaa haffumani Inutuqangit Uqhurjuanut Ikajuutikhangit akiliakhat titiqqaitigut kigligutilik. Aturnaqtut inutuqait niuviqhimajaat uqhurjuangit unalu himmauhiutaujut ukunangat ikajuutikhangit uvangat Aviktuqhimajumi Maniliutikhangit Ikajuutikhangit Havagvianut.

8. Qanuriliurutinga

Una aulapkaihimajut ikajuutikhangit qaffiuningit akiliqhimajangit uvani ukiungani hamna inutuqait tunihimajangit titiqqangit, taamna inuk angiqhimajaugumik aturnaqtuq Inutuqanut Uqhurjuanut Ikajuutikhangit.

MAKPIRAANGA A- 10

NUTAQQIQIVIK ATURNAQTUT AKIKHIJUUMMIQTUNUT

1. Aullaktikgutikhanik Uktuttikhanik

Una piliriakhaq ilaliutijangit nutaqqiqivik ikajuutikhangit ikajuriangani maniliurangit ilagiingnut taimaa nutaqqiqivik akitturnaittumik. Una akikhihimajut ikajuutikhaq ikajuutaujuq ilainnaa uuminngaluuniit tamaat haffumani tukhiqtijup nutaqqiqivik akikhangit.

2. Pittaarningga

Aturnaqtut munarijaulluaqtangit atuqtukhanut aimavilik Nunavunmi tikihimajangit malikhimajangit kiuvikhangit: atiliuriiqhimajakhaat angajukhiit iliharvianit, inirninut ilihariaqpaallirvingnut uuminngaluuniit havaaqaqhimajakhat; iniqhimajakhaat maniliqiniq tukihianut uuktuutikhangit; ilaliutihimalugillu nalaumajaanit akikhangit nutaqqiqivik nunalingni.

3. Ihivriuqniq

Havaaqanngittut Ikajuutikhangit havaktit qimilruqpagaat tukhiutijangit maniliugait uuktuutikhangit illituqpiqhimajakhaat haffumani atiliuqhimajut angajukhiit iliharvianit, inirninut ilihariaqpaallirvingnut uuminngaluuniit havaaqaqtunut. Una maniliugait uuktuutigijangit ilaliutijangit tamaita iglumiunit maniliugait ilaliutihimajangit aippangit maniliugait unalu ajurnaittumik ihariahuningit.

4. Ikayuutauyut Naunaitkutut

Tukhiqtunut iniqhimajakhaat maniliugait uuktuutigijangit unalu ilaliutihimalugit illitturningit atiliuqhimajaat uvani angajukhiit iliharvianut, inirninut ilihariaqpaallirvik uuminngaluuniit havaaqaqtunut.

5. Kiunnaqtut

Tukhiqtunut kiugiaqaqtut tautuktittijakhaat illitturnaqtumik haffumani tatqiqhiutigut ilihaqtamingnit uuminngaluuniit havaangit nalunaitkutaat tatqiqhiut makpiraangat, uuminngaluuniit illituqhimajangit haffumani nutaqqangit nutaqqiqivingnunngauqattaqtut. Tukhiqtunut unipkaarajakhaat aallannguqtiqhimagumik ihuiluutaugumik haffumani aturnaqtakhaat.

6. Aktilanga

Qaffiuningit ilaliutihimajangit tukhiqtunut kigligutilik aturnaqtumik haffumani Nutaqqiqivik Atuqtangit Ikajuutikhangit maligautaanit unalu/uuminngaluuniit nalaumajaanit nutaqqiqivik akikhangit: ilittuqpiaktukhaq uvani \$2,500/tatqiqhiut/nutaraq.

7. Akiliuhiarutingit

Akiliakhangit akiliqtuivaktut tatqiqhiut makpiraangat.

8. Qanuriliurutinga

Una aulapkaihimajangit nutaqqiqivik atuqpagaat ikajuutikhangit qaffiuningit akiliqtauvaktut tatqiqhiutigut makpiraangat hamna tukhiutijut tikitkumiuk aturnaqtumik kiuvikhangit. Una manigautingit aulapkaihimajut aippaagunnguraangat.

MAKPIRAANGA A – 11

NUNALINGNI INIKHAUTIKHANGIT IGLUKHANGIT

1. Aullaktikgutikhanik Uktuttikhanik

Una piliriakhaq ilaliutijangit ikajuutikhangit manngit uvunga “Nunamiujut Aulattittinirnut” hivunikhautikhangit ilaliutijangit ikajuutikhait unalu ikajuqtut piliriakhat Nunavunmiunut ihariahuktunut, tukiliuqhimajangit uvani *Havaaqanngittunut Ikajuutikhangit Maligaq* unalu *Havaaqanngittunut Ikajuutikhangit Maliguarutingit*.

2. Pittaarninnga

Aturnaqtut aittuqtauhimajut uvunga Nunamiunut Aulattittinirnut ukunanngat ilanganit 1.1 uvunga ilainnaa 6 unalu ilainnaa 13 haffumani *Havaaqanngittunut Ikajuutikhangit Maliguarutingit*.

3. Ihivriuqniq

Una Nunamiunut Aulattittiniq turaarviujukhangit una Havaaqanngittunut Ikajuutikhangit Piliriakhat aulapkaihimajut ukunanngat *Havaaqanngittunut Ikajuutikhangit Maligaq unalu Havaaqanngittunut Ikajuutikhangit Maliguarutingit*. Tukhiutijangit qimilruqtauhimajut ukunanngat Havaaqanngittunut Ikajuutikhangit Avvautingit. Una Aviktuqhimajut Tukimuaqtittiji, Havaaqanngittunut Ikajuutikhangit kiuvikhaqaqtukhat uvunga Minista Tuglia haffumani iniqpiaqtumik angiqtakhaat.

4. Ikayuutauyut Naunaitkutat

Nunamiunut Aulattittinirnut pidjarikhijakhaat nalaumattiaqtumik titiqqaitigut munarijaujut uvunga tamainnut havaangit unalu maniliqinirnut turaarviuhimajut, atauttimuqhimajut ukunanngat *Havaaqanngittunut Ikajuutikhangit Maligaq, Havaaqanngittunut Ikajuutikhangit Maliguarutingit* unalu *Kiinauyaliqinirmut Titiiqqiqinirmut Maliganganut*, hamnalun Nunavut Kavamangit aulapkaijut pidjarikhigiami nalaumajumik piliriakhaq qimilruqtangit unalu maniliqinirnut titiqqangit.

5. Kiunnaqtut

Maniliqinirnut titiqqangit munarijaujut uvannat havagviat haffumani Nunalingni Inikhaliurahuaqtunut Ikajuutikhangit unalu tukiliuqhimavluni malikhimavluniuk hamna *Kiinauyaliqinirmut Titiiqqiqinirmut Maliganganut* unalu Maniliqinirnut Aulattittinirnut Makpiraanut kiuvikhangit.

6. Aktilanga

Manngit ikajuutikhangit turaarviujut iluani *Qaffiuningit haffumani Ikajuutikhangit Maliguarutit* Hannaijaqhimajangit Maliguarutit haffumani Nunakpunmi (R.R.N.W.T.) (Nu.) 1990 ilangani S-7.

7. Akiliuhiarutingit

Una Nunamiujuq Aulattittinirnut turaarvigijakhaat Havaaqanngittunut Ikajuutikhangit Piliriakhat unalu Ikajuutikhangit malikhimajangit ukunanngat *Havaaqanngittunut Ikajuutikhangit Maligaq* unalu *Havaaqanngittunut Ikajuutikhangit Maliguarutingit* unalu *Kiinauyaliqinirmut Titiqqiqinirmut Maliganganut*, Turaaqtakhangit haffumani Nunavut Kavamangit unalu Nunavut Kavamangit Makpiraangit. Una Nunamiunut Aulattittinirnut ilaliutijakhaat maniliqinirnut ikajuutikhangit inungnut ihariahuktunut, nalaumattiaqtumik qaffiuningit haffumani ihumagiajajunut pijumajainnit tukiliuqhimajuq iluani *Havaaqanngittunut Ikajuutikhangit Maligaq unalu Havaaqanngittunut Ikajuutikhangit Maliguarutingit*

8. Qanuriliurutinga

Una maningnut nalunaitkutaa unipkaaqaqhuni unalu munarijakhaanillu ikaarningit uvanngat Qitiqqautijuq 1 uvunga Qiqailruq 31 aippaagunnguraangat. Ikajuutikhangit akiliakhangit akiliqtauvaktut tatqiqhiut makpiraangat, ilaliutigivluniuk tatqiqhiutigut unipkaarjaanut unalu tamatkiumajangit ikajuqtaujumajunut nutaannguqtiqhimajut unalu tatamajumik ikajuqtaujumajunut nutaannguqtiqtangit pilihaaqtumik tamainnit tatqiqhiutigut ukiungani.

**MAKPIRAANGA B
MANIKHAKHAUTIKHANIK**

		Makpigaq
Arnanut Hivuliqtikhaat Maningnut Ikajuutikhangit	B-1	23
Angutit unalu Inuuhuktunut Hivuliqtikhaat Maningnut Ikajuutikhangit	B-2	24
Aimavikhaittunut Hivuliqtikhaat Maningnut Ikajuutikhangit	B-3	25
Niqikhailiuqtunut Naiglinahuaqtangit Manngit Ikajuutikhangit	B-4	26

MAKPIRAANGA B – 1
ARNANUT HIVULIQTIKHAAT MANINGNUT IKAJUUTIKHANGIT

1. Aullaktikgutikhanik Uktuttikhanik

Ilaliutijangit maningnut ikajuutikhangit inungnut, nunalingnut kavamaunngittunut timiqutinut unalu nunamiujut timiqutaujut aulapkaigianganit akhuuqhimajangit ikajurahuariangani arnanut hakugikhinahuariangani iluani Nunavut. Una hivunikhangit haffumani maningnut ikajuutikhangit ilaliutiginiaqtangit manngit ikajuutikhaat havaarijaujukhanut ikajuqhimajut arnanut hivuliqtuijunut ajuinningit, havaakhanullu, maniliurahuarnikkut inmikkut-ajurnairutikhanut, inuuttiarniq, inmikkut-akhuurahuqaqtunut unalu pitquhirnut qaujimajangit.

2. Pittaarningga

Aturnaqtut munarijaulluaqtut inungnut, nunalingni kavamaunngittunut timiqutait, unalu nunamiunut timiqutaujut.

3. Ihivriunniq

Tukhiutijangit qimilruqtauhimajut ukunanngat Ilagiiktunut Inuuttiarnigut Avvautinga. Una Aviktuqhimajut Tukimuaqtittiji, Ilagiiktunut Inuuttiarnirnut kiuvikhaliuqtukhat uvunga Minista Tuglia iniqpiaqhimajumik angirutaanit.

4. Ikayuutauyut Naunaitkutat

Iniqhimajut atuqtakhangit uuminngaluuniit tukhiutijangit tunijaujut havagvianut, ilaliutijangit tukiliutaanut havaarijaujukhanut, tiliuqhimajut haffumani tukhiutijangit hivunikhautikhanit, una tukhiutijangit manigautingit (ilaliutijangit amiakkungit unalu akiliakhangit) unalu ikaarutaanit iniqhimajakhaat haffumani havaarijaujukhanut.

5. Kiunnaqtut

Una tukhiutijut kiuvikhangit tunijakhaat unipkaarutaanit tiliuqhimajut ikajuutikhangit tikihimajaat, aadjikkutaanit niriugijaujunut nalunaiqhimajangit iluani tukhirutaanit avatqulaittangit 90 nit ublunganit kinguanut haffumani havaarijaujukhanut uuminngaluuniit Nunavut Kavamangit ukiungani atuqtumi. Angiqhimajangit hivunikhautit maningnut ikajuutikhangit munarijavangniaqtangit titiqqangit tunijaugumik haffumani unipkaarijaanit.

6. Aktilanga

Maningnut ikajuutikhangit uuktuutigijangit ihumagijaujut havaarijaujukhanut qanuq ilitquhirnut haffumani havaarijaujukhanut unalu manngit angmaumanniqqata uvannat aallat ilagijakhaat; kihiani, atauttimuuqatangit qaffiuningit tamainnut tunijauhimajut maningit ikajuutikhangit qaangiqtakhaunngittut hamna ihuittumik atuqhimajangit angiqtauhimajut uvannat Maligaliurvingmi.

7. Akiliuharutingit

Una akiliakhangit tunijauhunngujut avvautainnaatigut, uuminngaluuniit iliurairattarlugit, qanurli hamna havaarijaujukhanut hivunikhautikhangit unalu manngit ikajuuhiangit ihariahungningit haffumani tukhiutijunut.

8. Qanuriliurutinga

Aittuutingit atahiiinaqmik piniaqtut, naunaiyaqlutik Qitiqqautijut 1 uvunga Qiqailruq 31 tamarmik maniliurnirmut ukiunga.

MAKPIRAANGA B – 2
ANGUTIT UNALU INUUHUKTUNUT HIVULIQTIKHAAT MANINGNUT IKAJUUTIKHANGIT

1. Aullaktikgutikhanik Uktuttikhanik

Ikajuqpagaat maningnut ikajuutikhainit inungnut, nunalingni kavamaunngittunut timiqutaujut unalu nunamiujunut timiqutaujut aulapkaivaktut akhuuqhimajangit ilaliutigivluniuk aturaaqtakhangit ikajuutikhangit angutit inuuhuktunullu ukiuqaqtut aallatqiinit uuminngaluuniit pivalliagianganit nutaamik inikhautikhangit hivunikhautikhangit ihumagijaujut ihariahungningit angutinut unalu inuuhuktunut angutit ukiuqaqtumik 15-24.

2. Pittaarningga

Aturnaqtut munarijaulluaqtut inungnut, nunalingni kavamaunngittunut timiqutait, unalu nunamiunut timiqutaujut.

3. Ihivriunig

Tukhiutijangit qimilruqtauhimajut ukunannat Ilagiiktunut Inuuttiarnigut Avvautinga. Una Aviktuqhimajut Tukimuaqtittiji, Ilagiiktunut Inuuttiarnirnut kiuvikhaliuqtukhat uvunga Minista Tuglia iniqpiaqhimajumik angirutaanit.

4. Ikayuutauyut Naunaitkutat

Iniqhimajut atuqtakhangit uuminngaluuniit tukhiutijangit tunijaujut havagvianut, ilaliutijangit tukiliutaanut havaarijaujukhanut, tiliuqhimajuq haffumani tukhiutijangit hivunikhautikhanit, una tukhiutijangit manigautingit (ilaliutijangit amiakkungit unalu akiliakhangit) unalu ikaarutaanit iniqhimajakhaat haffumani havaarijaujukhanut.

5. Kiunnaqtut

Una tukhiutijuq kiuvikhangit tunijakhaat unipkaarutaanit tiliuqhimajuq ikajuutikhangit tikihimajaat, aadjikkutaanit niriugijaujunut nalunaiqhimajangit iluani tukhirautaanit avatqulaittangit 90 nit ublunganit kinguanut haffumani havaarijaujukhanut uuminngaluuniit Nunavut Kavamangit ukiungani atuqtumi. Angiqhimajangit hivunikhanut maningnut ikajuutikhangit munarijavangniaqtangit titiqqangit tunijaugumik haffumani unipkaarijaanit.

6. Aktilanga

Maningnut ikajuutikhangit uuktuutigijangit ihumagijaujut havaarijaujukhanut qanuq ilitquhirnut haffumani havaarijaujukhanut unalu manngit angmaumanniqqata uvannat aallat ilagijakhaat; kihiani, atauttimuuqatangit qaffiuningit tamainnut tunijauhijangit maningit ikajuutikhangit qaangiqtakhaunngittut hamna ihuittumik atuqhimajangit angiqtauhimajut uvannat Maligaliurvingmi.

7. Akiliuhiarutingit

Una akiliakhangit tunijauhunngujut avvautainnaatigut, uuminngaluuniit iliurairattarlugit, qanurli hamna havaarijaujukhanut hivunikhautikhangit unalu manngit ikajuuhiangit ihariahungningit haffumani tukhiutijunut.

8. Qanuriliurutinga

Aittuutingit atahiiinaqmik piniaqtut, naunaiyaqlutik Qitiqqautijuq 1 uvunga Qiqailruq 31 tamarmik maniliurnirmut ukiunga.

MAKPIRAANGA B – 3
AIMAVIKHAITTUNUT HIVULIQTIKHAAT MANINGNUT IKAJUUTIKHANGIT

1. Aullaktikgutikhanik Uktuttikhanik

Maningnut ikajuutikhangit angmaumajut nunalingni kavamaunngittunut timiujunut, katimajiit unalu nunamiunut timiqutiit munarijakhaat mikijumik uuktuutigijangit havaarijaujukhanut ilittuqtakhaat ilaliutikhangit ikajuinnaqtunut ikajuqhimajut inungnut ajuqhaqhimajut aimavikhaittut.

2. Pittaarningga

Nalaumavikhangit munarijaulluaqtangit uvunga nunalingni maniliurahuangittunut timiqutaujut unalu nunalingni kavamaita ilaliutihimajangit uuminngaluuniit ihumagijaujut ikajuqtakhaat aimavikhaittunut ikajuutikhangit uuminngaluuniit piliriakhangit.

3. Ihivriunniq

Tukhiutijangit qimilruqtauhimajut ukunangit Niqikhailiuqtunut Naiglinahuaqtangit Avvautinga. Una Aviktuqhimajumi Tukimuaqtittiji, Niqikhailiuqtunut Naiglinahuaqtangit kiuvikhaliurahuarlutik uvunga Minista Tuglia iniqpiaqhimajumik angiqtaujuqhaq.

4. Ikayuutauyut Naunaitkutat

Iniqhimajuq atuqtakhangit uuminngaluuniit tukhiutijangit havagviat, ilaliutijangit tukiliutaangit haffumani havaarijaujukhanut, una tukiliutaat haffumani tukhiutijangit hivunikhangit, una tukhiutijangit maniliugait (amiakkungit unalu akiliagutingit, ilaliutijangit tamaat ilagijaujut manngit) unalu ikaarutikhangit haffumani havaarijaujakhangit. Una tukhiutijangit ilittuqhimajakhaat nunalingni ikajuutikhangit unalu parnautingillu.

5. Kiunnaqtut

Kiuvikhaunaingit havaarijaujukhaq atuqtakhaat nalunaiqhimalugillu akiliakhangit unalu ikajuqtaujumajunut atuqtakhaat najurvikhangit ikajuutikhangillu. Tikitpiaqtangit tukhiqtit niriugijakhalik ilaliutigiangani iniqhimajumik titiqqangit haffumani havaarijaujukhanut iniqhimajumik. Tukhiutijunut haffumani manngit ikajuutikhangit malikhimajakhaat ukunangit unipkaarjangit kiuvikhangit tukiliuqhimajut iluani manigautaat ikajuutikhangit.

6. Aktilanga

Maningnit ikajuutikhangit uuktuutingit ihumagijaujunut havaarijaujukhanut qanuq ilitquhiita haffumani havaarijaujunut, aturnaqtuq akiliakhangit unalu manngit ikajuutikhangit uvannat aahiit ikajuqhimajut; kihiani, atauttimuqtut qaffiuningit haffumani maningnut ikajuutikhangit avatqulimaittut ihuittumik atuqtangit angiqtauhimajuq uvannat Maligaliurvingmit.

7. Akiliuhiarutingit

Akiliakhat titirariiqhimaniaqtut iliuraiqattarlugit, uvani tukiliuqhimajaanit tukhiutijangit haffumani munarijaulluaqhimajuq maningnut ikajuutikhangit angirutaanit.

8. Qanuriliurutinga

Aittuutingit atahiiinaqmik piniaqtut, naunaiyaqlutik Qitiqqautijuuq 1 uvunga Qiqailruq 31 tamarmik maniliurnirmut ukiunga.

**MAKPIRAANGA B – 4
NIQIKHAILLIUQTUNUT NAIGLINAHUAQTANGIT INIKHAUTIKHANGIT MANINGNUT
IKAJUUHIAQ**

1. Aullaktikgutikhanik Uktuttikhanik

Maningnut ikajuutikhangit ilaliutiginiaqtangit ikajuutikhaanut havaqatigiiktunut haffumani *Havaqatigiiktunut haffumani Niqikhailiuqtunut Naiglinahuaqtangit Maligaq*, pilimmakharniq haffumani *Una Makimaniq Upalungajaut* unalu *Tallimanit Ukiunganit Niqikhailiuqtunut Naiglinahuaqtangit Upautivikhaw Upalungajaut* upalungajariiqhimajuq ukunannat Nunavut Katimarjuaqtunut haffumani Niqikhailiuqtunut Naiglinahuaqtangit; ikajuqhimalugillu nunalingni-aulapkajut inikhautikhangit unalu nunamiunit havaqatigiiktunut haffumani nunalingni timiujunut ilagijaat uvani niqikhailiuqtunut naiglinahuaqtangit.

2. Pittaarningga

Aturnaqtut munarijauullaqtangit uvunga nunalingni timiujunut, nunamiunut timiqutait unalu nanminilingnit munarivagaat inikhautikhangit naiglinahuaqtangit niqikhailiuqtunut Nunavunmi; uuminngaluuniit ikajurahuarlugit havaqatigiiktunut haffumani pilimmakharnirnut haffumani *Una Makimaniq Upalungajaut* unalu *Tallimanit Ukiunganit Niqikhailiuqtunut Naiglinahuaqtangit Upautivikhaw Upalungajaut* upalungajariiqhimajuq ukunannat Nunavut Katimarjuaqtunut haffumani Niqikhailiuqtunut Naiglinahuaqtangit.

3. Ihivriunniq

Tukhiutijut qimilruqtauniaqtut ukunannat Nunavut Katimarjuangit haffumani Niqikhailiuqtunut Naiglinahuaqtangit Qimilruqtakhaat Katimajit kiuvikhaqarlutik uvunga Minista.

4. Ikayuutauyut Naunaitkutut

Iniqhimajuq atuqtakhaanit uuminngaluuniit tukhiutijangit ilaliutijakhaat tukiliutaanit haffumani havaarijaujukhanut, tukiliutaat haffumani havaarijaujukhanut hivunikhautikhangit unalu niriugijangit kiuviniit, una tukhiutijangit manngit (amiakkungit unalu akiliakhangit, ilaliutijangit tamaita ikajuqhimaqut ilaliutijakhaat tukiliutaanit haffumani havaarijaujukhanut unalu niriugijaujunut kiuvikhangit, tukhiutijangit manikhautikhangit (amiakkungit unalu akiliakhangit, ilaliutijangit tamaita ilagijangit aallatqiingit manngit) unalu ikaarutaanit haffumani havaarijaujukhanut. Una tukhiutijangit illituqhimaqut nunalingni ikajuutikhangit.

5. Kiunnaqtut

Aittuqtauhimajut angitqijaanit uvannat \$50,000, tukhiutijut tunijakhaat ukiunganit-nunguanit atiliuqtaaqhimajut hivunikhautikhangit amikkungit akiliakhangillu avatquhimaittumik 90 nit ublungani nunguanit haffumani Nunavut Kavamangit ukiunganit atuqtumi – nunguani.

Una Tukhiutijut haffumani aittuqtauhimajut hamnaujuq \$50,000 uuminngaluuniit naiglijaujuq tunijakhaat ukiunganit-nunguani hivunikhautikhangit amikkungit akiliakhangilluuniit ilauni 90 ublungani nunguanit haffumani Nunavut Kavamangit ukiunganit atuqtumi.

Nunavut Kavamat kiugiaqarluni una tukhiutijut tunijakhaat qitanit-ukiunganit maniliqinirnut unipkaangit unalu/uuminngaluuniit ukiunganit-nunguani maniliqinirnut titiqqangit uuminngaluuniit atiluriiqhimajut maniliqinirnut kiuvikhangit.

Nunavut Kavamangit aullaqtilaaqtangit maningnit titiqqangit qujaginnaq havaarijaujukhanut manngit maliglugit una atuagaq. Tukhiutijut atiliuqtukhat kavamangit inikhautikhangit uvunga havaarijaujukhanut najugaanit uuminngaluuniit najugaanit, ihivriutakhaat tamaita

maniliqinirnut titiqqangit ilagijangit havaarijaujukhanut unalu pivigilaaqtut qujaginnaq aallat nalunaitkutaq pijumajangit qimilruqtakhaat iniqhimajaanit havaarijaujukhanut.

Uvani imailiughimajut humiliqaak kiugiaqaqtakhaat maniliqinirnut titiqqangit unalu unipkaaqtakhaat kiuviniit tikihimaittangit tukhiutijuuq ilagijakhaunngittuuq hivuanut manngit ikajuutikhangit uvannat Niqikhailiutunut Naiglinahuaqtangit Manngit hamna kiuhimajangit nalunaitkutaanit ilaliutijangit, uuminngaluuniit qaffiuningit ilittuqhimaittuq akiliqtaaqhimajangit.

6. **Aktilanga**

Una qaffiuningit ilitarijalaaqtut iluani qujaginnaq ukiungani atuqtumik turaarviuhimajut iluani qanurilinganingit ikajuutikhangit angirutaanit ukunannat tukhiutijuuq Nunavut Kavamangit malikhugillu ilaliutijangit kiunnaqtut Pivigilaaqtangit (f), Tamainnut (c, f) unalu Maniliqinirnut Qanurilinganingit haffumani atuagaq. Manngit ikajuutikhangit uuktuutigijangit haffumani ihumagijaujut havaarijaujukhanut pivigilaaqtangit ilitquhirijaat haffumani havaarijaujukhanut, pivigilaaqtut akiliakhangit unalu manngit angmaumajunit uuminngaluuniit aallat aturvigilaaqtangit; kihiani, atauttimut qaffiuningit tamainnut ikajuutikhangit avatqulimaittut ihuittumik atuqtangit angiqtauhimajut uvannat Maligaliurvingmit. Ahiakut uvannat maniliugait uvannat angiqtauhimajunut ukunannat Maligaliurvingmit Niruarlugit 4 manngit ikajuutikhangit tunijauhimajut uvannat Qulvahiktumi Inuuttiarnikkut Angirutaa.

7. **Akiliuhiarutingit**

Akiliakhangit titiraqhimaniaqtut iliurairattarlugit, tukiliughimajuuq tukiliutaanit haffumani tukhiutijangit.

8. **Qanuriliurutinga**

Aittuutingit atauhiinaqmik piniaqtut, naunaiyaqlutik Qitiqqautijuuq 1 uvunga Qiqailruq 31 tamarmik maniliurnirmut ukiunga.